

УДК 338.001.36

О. Ю. Ємельянов,

д. е. н., професор, професор кафедри економіки підприємства та інвестицій,

Національний університет "Львівська політехніка"

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1743-1646>

DOI: 10.32702/2306-6792.2022.24.3

ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПОЗИКОВОГО ФІНАНСУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

O. Yemelyanov,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department
of Business Economics and Investment, Lviv Polytechnic National University

ASSESSMENT OF THE POTENTIAL OF LOAN FINANCING OF ECONOMIC ACTIVITY OF ENTERPRISES OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX

Мета цього дослідження полягала в оцінюванні потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємств агропромислового комплексу. Розроблено теоретико-методичні основи такого оцінювання. Зокрема, встановлено сутність потенціалу позикового фінансування господарської діяльності. Визначено головні чинники, які впливають на величину цього потенціалу. Здійснено групування його видів. Запропоновано модель оцінювання потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємств. Побудовано градацію рівня фінансової стійкості підприємств залежно від величини відносного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності. Здійснено апробацію розроблених теоретико-методичних засад оцінювання потенціалу позикового фінансування господарської діяльності за вибіркою підприємств агропромислового комплексу України. Використання запропонованої моделі оцінювання потенціалу позикового фінансування у практиці діяльності підприємств надасть можливість підвищити обґрунтованість фінансового планування та забезпечити належний рівень фінансової стійкості суб'єктів підприємництва.

An important sector of Ukraine's economy is its agro-industrial complex, which provides significant amounts of budget revenues, in particular from the export of agricultural products. However, the functioning and development of domestic enterprises of the agro-industrial complex are complicated by some negative factors. Such factors, caused primarily by military actions, include logistical difficulties with exporting products, higher prices for energy and other types of production resources, a decrease in acreage, etc. However, among the key factors that hinder the activity of domestic enterprises of the agro-industrial complex, the lack of adequate amounts of financial resources at many of these enterprises also occupies an important place. As a result, there is a lack of working capital, which is necessary for enterprises to carry out their current activities. In addition, business entities experience a shortage of their own investment resources, which are necessary for financing projects of economic development of enterprises. Under such conditions, meeting the needs of financial resources requires the enterprises of the agro-industrial complex to turn to loan sources of funds. At the same time, as business experience shows, the amount of borrowing by enterprises has certain limitations that should be taken into account when planning the activities of business entities. The purpose of this study was to assess the potential of loan financing for the economic activity of enterprises of the agro-industrial complex. The theoretical and methodological foundations of such an assessment have been developed. In particular, the essence of the potential of loan financing of economic activity has been established. The main factors affecting the value of this potential have been determined. A model for evaluating the potential of loan financing of the economic activity of enterprises is proposed.

Approbation of the developed theoretical and methodological principles for assessing the potential of loan financing of economic activity by a sample of enterprises of the agro-industrial complex of Ukraine was carried out. The use of the proposed model for assessing the potential of loan financing in the practice of enterprise activity will provide an opportunity to increase the validity of financial planning and ensure the appropriate level of financial stability of business entities.

Ключові слова: підприємство, агропромисловий комплекс, позика, потенціал позикового фінансування, фінансові ресурси, планування діяльності.

Key words: enterprise, agro-industrial complex, loan, loan financing potential, financial resources, activity planning.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Важливим сектором економіки України є її агропромисловий комплекс, який забезпечує значні обсяги бюджетних надходжень, зокрема від експорту сільськогосподарської продукції. Однак, функціонування та розвиток вітчизняних підприємств агропромислового комплексу ускладнюються дією низки негативних чинників. До таких чинників, викликаних, насамперед, військовими діями, потрібно віднести логістичні труднощі з експортом продукції, підвищення цін на енергетичні та інші види виробничих ресурсів, зменшення посівних площ тощо. Серед ключових чинників, які перешкоджають діяльності вітчизняних підприємств агропромислового комплексу, важливе місце посідає також і нестача у багатьох з цих підприємств належних обсягів власних фінансових ресурсів. Внаслідок цього утворюється нестача власних обігових коштів, необхідних для провадження підприємствами своєї поточної діяльності. Крім того, суб'єкти господарювання відчувають дефіцит власних інвестиційних ресурсів, потрібних для фінансування проєктів економічного розвитку підприємств. За таких умов забезпечення потреб у фінансових ресурсах вимагає від підприємств агропромислового комплексу звернення до позикових джерел коштів. Водночас, як показує досвід господарювання, обсяги залучення підприємствами позикових коштів мають певні обмеження, які слід враховувати при плануванні діяльності суб'єктів підприємництва. Таке врахування повинно здійснюватися на засадах оцінювання потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємств агропромислового комплексу.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням оцінювання фінансової стійкості підприємств, формування раціональної величини їхнього капіталу, зокрема його оборотної складової, а також пошуку шляхів покращен-

ня фінансового стану суб'єктів господарювання на теперішній час присвячено значну кількість наукових праць. Серед науковців, які досягли значних успіхів при вирішенні перелічених питань варто відзначити, зокрема, таких вчених, як В. Г. Баранова [1], Г. І. Башнянин [2], Т. В. Безбородова [3], І. А. Бержанір [4], О. С. Бондаренко [5], О. Б. Ватченко [6], Н. М. Гапак [7], Т. П. Гудзь [8], С. М. Жукевич [9], Ю. С. Копчак [10], Г. В. Кошельок [11], О. В. Насібова [12], Р. С. Сорока [13], Р. К. Шурпенкова [14] та ін. При цьому більшість цих та інших науковців, які вивчають перелічені питання, зазначають важливу роль, яку відіграє у їх вирішенні раціоналізація величини позикового фінансування діяльності суб'єктів господарювання. Водночас, розроблення методичних засад оцінювання потенціалу такого фінансування, зокрема стосовно підприємств агропромислового комплексу, ще не завершено та потребує подальших досліджень.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є оцінювання потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємств агропромислового комплексу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Однією з найважливіших характеристик будь-якого підприємства є величина його економічного потенціалу [15, 16]. При цьому, окрім сукупного економічного потенціалу суб'єктів підприємництва, який варто ототожнювати із здатністю цих суб'єктів одержувати певну величину фінансово-економічних результатів від провадження своєї діяльності, існує низка різновидів цього потенціалу. Одним з таких різновидів виступає потенціал позикового фінансування господарської діяльності підприємства.

Необхідність розгляду потенціалу позикового фінансування господарської діяльності

підприємства зумовлена тим, що управління фінансовою стійкістю будь-якої компанії потребує встановлення раціонального обсягу позикових коштів, які знаходяться в складі джерел утворення її господарських засобів [17]. При цьому важливо, щоб величина позикового капіталу підприємства не була надмірною, оскільки за таких умов підприємство може виявитися нездатним своєчасно та у повному обсязі виконувати свої боргові зобов'язання.

У зв'язку викладеним вище, величину потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства варто ототожнювати з максимально можливим обсягом позикових коштів фірми, який вона може утримувати в складі джерел утворення її господарських засобів і за якого ця фірма з високим ступенем імовірності своєчасно поверне всі узяті позики та сплатить відсотки за їх користування. Враховуючи це, що при здійсненні оцінювання потенціалу позикового фінансування господарської діяльності потрібно брати за основу песимістичний прогноз очікуваних обсягів фінансових результатів цієї діяльності, тобто припускати можливість настання несприятливих умов провадження господарської діяльності.

Необхідно відзначити, що існує низка видів потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємств. Зокрема, за моментом оцінювання величини цього потенціалу його доцільно поділяти на наявний та перспективний. Наявний потенціал характеризує величину позикових коштів підприємства, яку воно може утримувати в складі джерел утворення господарських засобів на теперішній момент часу. Стосовно перспективного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності суб'єктів підприємництва, то він характеризуватиметься величиною позикових коштів підприємства, яку воно зможе утримувати в складі джерел утворення господарських засобів у майбутньому. Очевидно, що перспективний потенціал позикового фінансування господарської діяльності підприємства у більшості випадків буде відрізнятися від наявного потенціалу, оскільки характер та сила дії чинників, які впливають на потенціал позикового фінансування господарської діяльності, постійно змінюються.

Стосовно цих чинників, то одним з найважливіших з них є прогнозна величина грошових потоків підприємства, які воно здатне спрямовувати на виплату відсотків за користування узятими позиками та на повернення їх основних сум. Очевидно, що на величину цих потоків,

свою чергою, справляє вплив низка інших чинників (ціни на продукцію підприємства, рівень питомих витрат на її виготовлення та збут, фізичні обсяги та структура асортименту продукції тощо). Отже, механізм дії чинників, що визначають потенціал позикового фінансування господарської діяльності підприємств, має ієрархічний характер.

Необхідно відзначити, що, окрім величини прогнозного грошового потоку, на потенціал позикового фінансування впливають також і інші чинники, насамперед, рівень відсоткових ставок та терміни погашення узятих позик.

Повертаючись до групування видів потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємств, необхідно відзначити існування низки інших таких видів. Зокрема, залежно від реалізації зазначений потенціал поділяється на реалізований та нереалізований (як правило, у його склад одночасно входять як реалізована, так і нереалізована частини). Також залежно від способу оцінювання величини потенціалу позикового фінансування він може бути абсолютним та відносним.

Зрештою, варто виділяти первинний та вторинний потенціал позикового фінансування господарської діяльності підприємств. При цьому вторинний потенціал утворюється внаслідок повної реалізації первинного потенціалу.

При оцінюванні величини потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємств потрібно враховувати той факт, що підприємство завжди встигне своєчасно та у повному обсязі повернути узяті позики, сплативши при цьому усі необхідні проценти за користування нею, якщо грошовий потік підприємства, який використовується з цією метою, дисконтований за ставкою позикового відсотка впродовж періоду погашення позики, буде не меншим за її початкову величину.

Враховуючи викладене, можна запропонувати таку послідовність оцінювання потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства:

1) робиться помірно песимістичний прогноз очікуваних фінансово-економічних результатів діяльності підприємства;

2) на підставі здійсненого прогнозу очікуваних фінансово-економічних результатів діяльності підприємства виконується прогноз сум повернення залучених підприємством позик та сплати процентів за користування ними;

3) визначаються усереднена ставка позикового відсотка за усією величиною позикового капіталу підприємства та усереднений термін погашення узятих ним позик;

4) обчислюється абсолютна величина наявного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства як дисконтована величина прогнозних сум повернення узятих підприємством позик за ставкою дисконту, що приймається на рівні усередненого кредитного відсотка:

$$P_{nфа} = \sum_{t=1}^T \frac{\Gamma_t}{(1+n)^t} \quad (1),$$

де $P_{nфа}$ — абсолютна величина наявного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства, грошових одиниць;

Γ_t — прогнозна величина сум повернення залучених підприємством позик та сплати процентів за користування ними у t -ому часовому проміжку, грошових одиниць;

T — загальна усереднена тривалість погашення усіх узятих підприємством позик у відповідних часових одиницях виміру;

n — усереднена ставка відсотків за користування підприємством узятими позиками, частки одиниці;

5) розраховується відносний рівень нереалізованого наявного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства:

$$P_{nфв} = 1 - \frac{P}{P_{nфа}} \quad (2),$$

де $P_{nфв}$ — відносний рівень нереалізованого наявного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства, частки одиниці;

P — загальна величина позикового капіталу підприємства на момент оцінювання наявного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства, грошових одиниць;

6) у випадку, якщо розрахований на попередньому етапі дій відносний рівень нереалізованого первинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства виявився додатнім, оцінюється вторинний абсолютний потенціал позикового фінансування господарської діяльності підприємства. З цією метою визначаються найбільш ефективні заходи щодо реалізації первинного позикового потенціалу підприємства і, припустивши здійснення цих заходів, визначаються прогнозні значення показників, які містяться у правій частині формули (1). Тоді за цією ж формулою можливо розрахувати абсолютну величину вторинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства;

7) для підприємств, стосовно яких обчислювалася абсолютна величина вторинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності, розраховується відносний рівень нереалізованої частини зазначеного потенціалу. З цією метою необхідно скористатися формулою (2), проте у цьому випадку загальна величина позикового капіталу підприємства буде включати також і додатково узяту підприємством позик з метою здійснення заходів щодо реалізації первинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності.

Необхідно відзначити, що за допомогою показника відносного рівня первинного потенціалу позикового фінансування діяльності підприємств можливо поділити їх на групи за ступенем фінансової стійкості. З цією метою пропонується застосовувати таку градацію цього ступеня:

— незадовільна фінансова стійкість. Такою вважатиметься фінансова стійкість тих підприємств, у яких відносний рівень первинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності є від'ємним;

— задовільна фінансова стійкість. Такою вважатиметься фінансова стійкість тих підприємств, у яких відносний рівень первинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності знаходиться у проміжку між нулем та $1/3$;

— висока фінансова стійкість. Такою вважатиметься фінансова стійкість тих підприємств, у яких відносний рівень первинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності знаходиться у проміжку між $1/3$ та $2/3$;

— дуже висока фінансова стійкість. Такою вважатиметься фінансова стійкість тих підприємств, у яких відносний рівень первинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності знаходиться у проміжку між $2/3$ та одиницею;

З метою апробації запропонованих методичних підходів до оцінювання потенціалу позикового фінансування господарської діяльності було сформовано вибірку зі ста підприємств, які належать до агропромислового комплексу Західного регіону України. При цьому 35 з них є сільськогосподарськими підприємствами, 40 — займаються переробкою сільськогосподарської продукції, а інші 25 — поєднують виробництво сільськогосподарської продукції з її переробкою (тобто є агропромисловими). Використовуючи описану вище послідовність дій та застосовую-

Таблиця 1. Показники оцінювання відносного рівня первинного та вторинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємств агропромислового комплексу

Назви показників	Середні значення показників за групами підприємств		
	Сільськогосподарські підприємства	Переробні підприємства	Агропромислові підприємства
Відносний рівень нереалізованого первинного потенціалу позикового фінансування діяльності підприємств, частки одиниці	0,332	0,294	0,407
Кількість підприємств з додатнім відносним рівнем нереалізованого первинного потенціалу позикового фінансування, одиниць	21	23	18
Відносний рівень нереалізованого вторинного потенціалу позикового фінансування діяльності тих підприємств, у яких відносний рівень нереалізованого первинного потенціалу є додатнім, частки одиниці	0,056	0,047	0,073

Джерело: розраховано автором на основі даних про діяльність досліджуваних підприємств станом на 01.01.2022.

чи вирази (1) та (2), було здійснено оцінювання відносного рівня нереалізованого первинного та вторинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності. Результати розрахунку цих показників представлено у табл. 1.

Як випливає з даних, представлених у табл. 1, відносний рівень нереалізованого первинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності досліджуваних підприємств за їх групами коливався з 0,294 для переробних підприємств до 0,407 для агропромислових підприємств, тобто останні в середньому характеризувалися найбільшою величиною цього рівня. Стосовно середнього відносного рівня нереалізованого вторинного перспективного потенціалу позикового фінансування, то він є суттєво меншим за середній відносний рівень нереалізованого первинного потенціалу позикового фінансування, проте все рівно перевищує нуль. Отже, принаймні у частини досліджуваних

підприємств агропромислового комплексу існують резерви нарощування обсягів позикового фінансування їх господарської діяльності.

Використовуючи запропоновану вище градацію, досліджувані підприємства було також поділено на групи за ступенем їх фінансової стійкості. Результати такого поділу представлено у табл. 2.

Як випливає з даних, представлених у табл. 2, частка підприємств з незадовільним рівнем фінансової стійкості серед загальної кількості досліджуваних підприємств коливається від 28% для агропромислових підприємств до 42,5% для переробних підприємств. Отже, досить значна кількість досліджуваних підприємств потребує суттєвого підвищення рівня їх фінансової стійкості. При цьому лише біля третини досліджуваних підприємств характеризуються високим або дуже високим рівнем їх фінансової стійкості.

Таблиця 2. Результати поділу досліджуваних підприємств на групи за ступенем їх фінансової стійкості

Рівні фінансової стійкості підприємств	Сільськогосподарські підприємства		Переробні підприємства		Агропромислові підприємства	
	Кількість	% до загальної кількості	Кількість	% до загальної кількості	Кількість	% до загальної кількості
Незадовільний	14	40,00	17	42,50	7	28,00
Задовільний	11	31,43	9	22,50	9	36,00
Високий	4	11,43	12	30,00	5	20,00
Дуже високий	6	17,14	2	5,00	4	16,00
Всього	35	100,00	40	100,00	25	100,00

Джерело: розраховано автором на основі даних про діяльність досліджуваних підприємств станом на 01.01.2022.

ВИСНОВКИ

1. Величину потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства варто ототожнювати з максимально можливим обсягом позикових коштів фірми, який вона може утримувати в складі джерел утворення її господарських засобів і за якого ця фірма з високим ступенем імовірності своєчасно поверне всі узяті позики та сплатить відсотки за їх користування.

2. До найважливіших чинників утворення потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємства необхідно віднести прогностичну величину грошових потоків підприємства, які воно здатне спрямовувати на виплату відсотків за користування узятими позиками та на повернення їх основних сум, рівень відсоткових ставок, терміни погашення узятих позик та ін.

3. При оцінюванні величини потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємств потрібно враховувати той факт, що підприємство завжди встигне своєчасно та у повному обсязі повернути узятую позику, сплативши при цьому усі необхідні проценти за користування нею, якщо грошовий потік підприємства, який використовується з цією метою, дисконтований за ставкою позикового відсотка впродовж періоду погашення позики, буде не меншим за її початкову величину. Базуючись на цьому правилі, було запропоновано послідовність оцінювання первинного та вторинного потенціалу позикового фінансування господарської діяльності підприємств. При цьому таке оцінювання передбачає визначення як абсолютної, так і відносної величини зазначеного потенціалу. Використання запропонованої послідовності оцінювання потенціалу позикового фінансування у практиці діяльності підприємств надасть можливість підвищити обґрунтованість фінансового планування та забезпечити належний рівень фінансової стійкості суб'єктів підприємництва.

4. Подальші дослідження повинні передбачати розроблення моделі оцінювання потенціалу позикового фінансування господарської діяльності без виконання попереднього усереднення рівня відсоткових ставок за користування узятих підприємством позик та термінів їх повернення.

Література:

1. Баранова В. Г., Гоцуляк С. М. Теоретичні засади управління оборотним капіталом. Вісник соціально-економічних досліджень. 2008. № 30. С. 32—36.

2. Башнянин Г. І., Лінтур І. В. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2016. Вип. 2. С. 98—101.

3. Безбородова Т. В., Даншина, Т. В. Управління оборотними коштами підприємств. Інвестиції: практика та довід. 2017. № 1. С. 59—62.

4. Бержанір І. А. Діагностика фінансової стійкості підприємств України. Інноваційна економіка. 2013. № 10. С. 34—39.

5. Бондаренко О. С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2008. № 4. С. 40—44.

6. Ватченко О. Б., Тахмазова І. Б. Управління оборотним капіталом підприємства. Економічний простір. 2011. № 50. С. 193—200.

7. Гапак Н. М., Капштан С. А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємств. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 2014. Вип. 42. С. 191—196.

8. Гудзь Т. П. Діагностика статичної та динамічної фінансової рівноваги підприємства. Вісник соціально-економічних досліджень. 2017. № 1 (62). С. 180—186.

9. Жукевич С. М. Діагностика фінансово-економічної стійкості суб'єкта господарювання: концептуальний підхід. Інноваційна економіка. 2016. № 5—6 (63). С. 206—211.

10. Копчак Ю. С. Проблеми діагностики фінансового стану і стійкості функціонування підприємства. Вісник СумДУ. 2004. № 9 (68). С. 23—34.

11. Кошельок Г. В., Малишко В. С., Маликова І. П. Факторний аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємства. Проблеми системного підходу в економіці. 2018. Вип. 5. С. 67—72.

12. Насібова О. В., Придатченко Б. Ю. Теоретичні аспекти оптимізації оборотних коштів підприємства. Економіка і суспільство. 2018. № 18. С. 794—802.

13. Сорока Р. С. Чинники впливу на ефективність функціонування оборотного капіталу. Регіональна економіка. 2003. № 2. С. 72—80.

14. Шурпенкова Р. К. Сутність та основи організації аналізу оборотних коштів. Вісник Запорізького національного університету. 2018. № 3. С. 150—154.

15. Yemelyanov O., Kurylo O., Petrushka, T. Methodological principles of evaluating economic potential of industrial enterprise sustainable development. Scientific Bulletin of Polissia. 2018. № 2 (14). P. 141—149.

16. Yemelyanov O., Symak A., Zarytska O. Modelling the process of forming the potential of economic development of an industrial enterprise. *Periodyk naukowy Akademii Polonijnej, Czeszochowa, Akademia Polonijna w Czeszochowie*. 2016. Vol. 3. P. 128—137.

17. Yemelyanov O., Petrushka T., Symak A., Trevoho O., Turylo A., Kurylo O., Danchak L., Symak D., Lesyk L. Microcredits for Sustainable Development of Small Ukrainian Enterprises: Efficiency, Accessibility, and Government Contribution [Online]. *Sustainability*. 2020. Vol. 12 (15). Available at: <https://doi.org/10.3390/su12156184> (Accessed 29 Nov 2022).

References:

1. Baranova, V. H. and Hotsuliak, S. M. (2008), "Theoretical principles of working capital management", *Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen'*, vol. pp. 32—36.

2. Bashnianyn, H. I. and Lintur, I. V. (2016), "Financial stability of business entities and ways to improve it", *Ekonomichnyy visnyk Zaporiz'koi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, vol. 2, pp. 98—101.

3. Bezborodova, T. V. and Danshyna, T. V. (2017), "Working capital management of enterprises", *Investysii: praktyka ta dovid*, vol. 1, pp. 59—62.

4. Berzhanir, I. A. (2013), "Diagnosis of financial stability of Ukrainian enterprises", *Innovatsijna ekonomika*, vol. 10, pp. 34—39.

5. Bondarenko, O. S. (2008), "Methodological bases of current assets management of enterprises", *Investysii: praktyka ta dosvid*, vol. 4, pp. 40—44.

6. Vatchenko, O. B. and Takhmazova, I. B. (2011), "Working capital management of the enterprise", *Ekonomichnyy prostir*, vol. 50, pp. 193—200.

7. Hapak, N. M. and Kapshtan, S. A. (2014), "Features of determining the financial stability of enterprises", *Naukovy visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Seriya: Ekonomika*, vol. 42, pp. 191—196.

8. Hudz', T. P. (2017), "Diagnosis of static and dynamic financial equilibrium of the enterprise", *Visnyk sotsial'no-ekonomichnykh doslidzhen'*, vol. 1 (62), pp. 180—186.

9. Zhukevych, S. M. (2016), "Diagnosis of financial and economic stability of the business entity: a conceptual approach", *Innovatsijna ekonomika*, vol. 5—6 (63), pp. 206—211.

10. Kopchak, Yu. S. (2004), "Problems of diagnostics of a financial condition and stability of functioning of the enterprise", *Visnyk SumDU*, vol. 9 (68), pp. 23—34.

11. Koshel'ok H. V., Malysheko V. S. and Malikova I. P. (2018), "Factor analysis of the efficiency

of working capital of the enterprise", *Problemy systemnoho pidkrodu v ekonomitsi*, vol. 5, pp. 67—72.

12. Nasibova, O. V. and Prydatchenko, B. Yu. (2018), "Theoretical aspects of optimization of working capital of the enterprise", *Ekonomika i suspilstvo*, vol. 18, pp. 794—802.

13. Soroka, R. S. (2003), "Factors influencing the efficiency of working capital", *Rehional'na ekonomika*, vol. 2, pp. 72—80.

14. Shurpenkova, R. K. (2018), "The essence and basics of the organization of working capital analysis", *Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu*, vol. 3, pp. 150—154.

15. Yemelyanov, O., Kurylo, O. and Petrushka, T. (2018), "Methodological principles of evaluating economic potential of industrial enterprise sustainable development", *Scientific Bulletin of Polissia*, vol. 2 (14), pp. 141—149.

16. Yemelyanov, O., Symak, A. and Zarytska, O. (2016), "Modelling the process of forming the potential of economic development of an industrial enterprise", *Periodyk naukowy Akademii Polonijnej, Czeszochowa, Akademia Polonijna w Czeszochowie*, vol. 3, pp. 128—137.

17. Yemelyanov, O., Petrushka, T., Symak, A., Trevoho, O., Turylo, A., Kurylo, O., Danchak, L., Symak, D. and Lesyk, L. (2020), "Microcredits for Sustainable Development of Small Ukrainian Enterprises: Efficiency, Accessibility, and Government Contribution", [Online], *Sustainability*, vol. 12 (15), available at: <https://doi.org/10.3390/su12156184> (Accessed 29 Nov 2022).

Стаття надійшла до редакції 05.12.2022 р.

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б») Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73